

Боягіна О.Д., Жарова Н.В., Сухомлин М.П.

**ВПЛИВ ДАВНОСТІ ВИНИКНЕННЯ ПЛЯМ КРОВІ ТА УМОВ ЗБЕРІГАННЯ
РЕЧОВИХ ДОКАЗІВ НА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КАЙМИ ХЛОРИДІВ
Харківський національний медичний університет,
кафедра анатомії людини**

У практиці судово-медичної експертизи речових доказів, зокрема при визначенні давності, важливим є урахування умов зберігання предметів-носіїв з моменту виникнення плям крові і до проведення експертизи. Саме ці обставини і визначили потребу у вивченні впливу модельних режимів на процес утворення кайми хлоридів, зокрема впливу на її ширину. Виконання задач та програми дослідження досліджено на поверхні предметів-носіїв: паперових (папір офісний, папір газетний без друку та папір газетним з високим друком) та тканинних (бавовняні тканина та трикотаж, вовняна, шовкова та джинсова тканини).

Модельні режими 1 та 2 відрізнялися умовами проведення експерименту, зокрема – різними клімато-специфічними впливами факторів довкілля. Експериментальні зразки предметів-носіїв з нанесеною плямою крові зберігалися в умовах контрольованого впливу кліматичних факторів зовнішнього середовища (без прямого попадання вологи); при цьому забезпечено стандартні умови для усіх предметів-носіїв. Експеримент за модельним режимом 3 (MP₃) виконано в умовах зберігання речових доказів у приміщенні з підвищеною – у межах (86,8±0,8)% вологістю та температурі повітря (16,0÷19,0)°C. Наведені режими факторів впливу зовнішнього середовища дозволили в умовах експериментів відтворити найбільш типові умови можливого знаходження речових доказів.

Порівняльний аналіз особливостей впливу підвищеного рівня вологості повітря на процес інфузії хлоридів із плям крові на паперових предметах-носіях виявив, що залежно від гатунку паперу та умов зберігання паперових предметів-носіїв, для судово-медичного експертного висновку щодо давності плям крові за вмістом хлоридів найбільш інформативним у терміни до 14 діб є папір газетний без друку. Інфузія хлоридів з плям крові на цьому предметі носії відрізняється тим, що у першу добу при MP₃ формується найбільш виразна та достовірно (p<0,001) відмінна ширина кайми (становить (2,54±0,10) мм), яка відрізняється як від аналогічного показника при MP₀ (становить (0,84±0,07) мм), так і від інших паперових предметів-носіїв при MP₃ (папір офісний – (1,22±0,05) мм, газетний з високим друком – (1,04±0,08) мм). Паперові предмети-носії, що зберігаються в умовах підвищеної вологості, можуть застосовуватися у якості досліджуваного матеріалу за умов відносно нетривалого зберігання (4-8 тижнів), оскільки унаслідок специфічності умов підвищеної вологості має місце зростаюча частота плісенного пошкодження, насамперед паперу газетного з високим друком. Підвищений рівень вологості значно інтенсифікує процес дифузії хлоридів на поверхні бавовняної тканини, унаслідок чого визначення ширини кайми хлоридів на цьому предметі-носії є інформативним, однак можливість його залучення у систему судово-медичної експертизи обмежено двома тижнями з моменту виникнення плям крові.

Вивчення закономірностей дифузії хлоридів в двох MP довкілля продемонструвало, що для формування достовірних висновків експерта стосовно давності виникнення плям крові на паперових та тканинних предметах-носіях визначальну роль мають не тільки умови виникнення плям, але і умови зберігання предмета-носія. Аналіз даних щодо формування кайми хлоридів на тканинних предметах-носіях також виявив, що дифузія хлоридів крові на поверхні бавовняного трикотажу, джинсовий та вовняній тканинах характеризувалась нестабільними темпами дистанціювання накопиченого максимуму та, відповідно, недостатньою інформативністю для обґрунтування висновків щодо давності виникнення плям крові.